

TALOUSARVIOALOITE 988/2001 vp

Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen

Eduskunnalle

Aloitteessa ehdotetaan vuoden 2002 talousarvion momentin 30.41.45 (Kalatalouden edistämisen) käyttötarkoitusta koskevaa tekstiosaa täydennettäväksi, jotta kalatalousalan järjestöjen toiminnan tukemisessa oleva vanhahtava suosikijärjestelmä tulisi vihdoin purettua.

Veronluonteisina kalastuksenhoitomaksuina kalastavilta kansalaisilta valtiolle kertyneitä varoja — tulomomentti 12.30.37 — osoitetaan kalatalouden edistämiseen kalastuslain 90 §:n mukaisesti talousarvion menomomentilla 30.41.45. Näitä varoja voidaan kalastuslain 91 §:ssä määritetyllä tavalla käyttää viiteen eri tarkoitukseen. Yhtenä käyttötarkoituksena on kalastusalan järjestöjen toiminnasta aiheutuvien menojen maksaminen. Kalastusalan keskusjärjestöille on vuosittain maksettu neljännes niistä varoista, joita maa- ja metsätalousministeriöllä on ollut käytettävissä sen jälkeen, kun valtiolle maksun kannosta ja kalastuksenhoitomaksurekisterin pidosta aiheutuvat menot on vähennetty talousarvion momentin 30.41.45 kokonaismäärärahasta. Järjestöille jaettu määräraha on ollut 1990-luvulla 10 milj. markan tasolla, mutta kalastuksenhoitomaksukertymän vähetessä, jos jako toteutetaan entiseen tapaan, määrärahan voi arvioida laskevan 7—8 milj. markkaan.

Maa- ja metsätalousministeriö on määrärahaa edelleen järjestöille jakaessaan toteuttanut vanhahtavaa jakoperustetta, jonka puitteissa on suositettu elinkeinokalastajiin ja kalavedenomistajiin kohdistuvan kalatalousneuvonnan keskus- ja piirijärjestökenttää eli Kalatalouden Keskusliittoa

jäsenyhteisöineen. Sille on osoitettu em. määrärahoista yli kolme neljäsosaa. Vapaa-ajankalastajien kalatalousneuvontaa — virkistyskalastajiaan heistä on yli 90 % — hoitaville järjestöille, joista keskeisin on Suomen Kalamiesten Keskusliitto, on sitten jaettu loput eli yksi neljäsosa. Tällä tavalla toteutettu määrärahojen jako on ylläpitänyt kalatalousneuvonnan piirissä nykyään täysin vääränlaista toiminnan painopistettä. Maa- ja metsätalousministeriön tulosohtauskin korostanee virkistyskalastajien valistus- ja neuvontatyön merkitystä, mutta tälle painopistealueelle ei sittenkään ole osoitettu työn merkitystä vastaavia määrärahoja käytettävissä olevista varoista. Ja jos se ei ole korostanut, niin ministeriössä on jäänyt tutustumatta Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen viimeaikaisiin kalatalous selvityksiin kalastajamääristä ja kalatalouden arvoista.

Tilanteeseen on saatava muutos, sillä väestön virkistyskalastusharrastuksen ylläpito ja monipuolistaminen on nyt keskeinen kalatalousvalistuksen ja -neuvonnan tehtäväalue. Erityisesti jos nuorison kalastusharrastus kapenee tai vähenee, niin myös kalastuksenhoitomaksujen suorittajien määrä vähenee nykyisestääänkin. Vapaa-ajankalastajiin kohdistuvan valistus- ja neuvontatoiminnan painopiste on kaupungeissa ja taajamissa, eli siellä on tehtävä kalastusseurojen ja -kerhojen kaikkiin kansalaisiin kohdistuvaa virkistyskalastusharrastusta ylläpitävää toimintaa. Tämä edellyttää, että tällä kentällä toimiville organisaatioille on tulosohtauksen lisäksi osoitetta-

va asialliset ja muuhun kalastusneuvontaan nähden tarkoituksenmukaiset määrärahat käytettävissä olevista varoista.

Kalastusalan järjestöjen keskeinen ja selkeä työnjako on ilmaistu monissa ohjeissa ja työryhmämuistioissa sekä nykyisin myös maa- ja metsätalousministeriön tulosohjauksessa. Hyvä näin, koska siten ovat aikaisempina vuosikymmeninä täällä eduskunnassakin vallinneet epäluulot poistuneet. Nyt olisi siis maa- ja metsätalousministeriön myös aika muuttaa rahoittamaansa kalastusneuvonnan ja -valistuksen painopistettä kalataloudessa tapahtuneiden muutosten mukaisesti.

Tällä vuosikymmenellä on momentin 30.41.45 perusteluissa edellytetty kalatalousviranomaisen toimivan aktiivisesti kalastuksenhoitomaksujen markkinoinnin tehostamiseksi. Nyt tämä kehoitus on poistettu. Pitkällä tähtäimellä kalastuksenhoitomaksujen määrä riippuu ennen kaikkea maksun maksavien kalastusharrastajien määrästä, sillä parisentuhatta elinkeinokalastajamme ei maksajien kokonaismäärässä tunnu. Myös-

kään kalastusmatkailumme kehitys tai vesistöjemme monipuolinen kalataloudellinen hyödyntäminen eivät onnistu ilman niin kotivesillään kuin kauempanakin liikkuvia aktiivisia virkistyskalastajia. Momentin perusteluihin on syytä lisätä nyt lause, joka velvoittaa maa- ja metsätalousministeriön luopumaan vanhoista kalastuksenhoitomaksun järjestötuen jakosuhteista ja osoittamaan varoja aikaisempaa selvästi runsaammin vapaa-ajankalastajien harrastusta kehittävän ja ylläpitävän järjestökentän toimintaan.

Edellä olevan perusteella ehdotan kunnioittaen,

että eduskunta lisää valtion vuoden 2002 talousarvioon momentin 30.41.51 perusteluihin maininnan, että määrärahaa kalastusalan järjestöille jaettava osuudesta tulee vähintään kaksi kolmasosaa ohjata vapaa-ajankalastajien ja virkistyskalastajien neuvontaan ja valistusta hoitaville järjestöille.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Kari Rajamäki /sd